

Egyház, állam, lelkiismereti szabadság 1. tantárgyleírás

Az ismeretkör: Egyetemes egyháztörténelem

Kredittartománya (max. 12 kr.): összesen 12 kr.

Tantárgyai: 1.) Egyetemes egyháztörténelem 1. (3 kr.)

2.) Egyetemes egyháztörténelem 2. (3 kr.)

3.) Egyház, állam, lelkiismereti szabadság 1. (3 kr.)

4.) Egyház, állam, lelkiismereti szabadság 2. (3 kr.)

(3.) Tantárgy neve: Egyház, állam, lelkiismereti szabadság 1.	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: szabadon választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 70% elmélet, 30% gyakorlat	
A tanóra típusa: előadás Féléves óraszám: nappali: 26 levelező: 8 Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak) : oktatói magyarázat és a hallgatókkal való közös megvitatás.	
A számonkérés módja: (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium (szummatív írásbeli vizsga) A számonkérés anyaga: az órai előadások és a kötelező irodalom ismerete. A vizsga a félév teljes anyagát lefedi, minden tágabb témakörből tartalmaz kérdéseket. A zárthelyi írásbeli vizsgára 60 perc áll rendelkezésre. A vizsgára való jelentkezés, a vizsga, (szükség esetén javítóvizsga, ismételt javító vizsga vagy érdemjegy javító vizsga) a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 50. és 50/A. §-a szerint történik. Az értékelés típusa és módszere: A kurzus teljesítésének alapfeltétele a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 49/A. §-ban rögzített minimum óralátogatási kötelezettség teljesítése. Az értékelés típusa: ötfokozatú, kritériumorientált értékelés. Az írásbeli vizsgalapon minden feladat végén fel van tüntetve a maximálisan megszerezhető pontszám. Az írásbeli vizsga értékelése a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 51.§-ban rögzített szempontok szerint történik. A hallgatónak lehetősége van arra, hogy írásbeli vizsgadolgozatát az értékelés után megtekintse és arról az oktatóval konzultáljon	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-8. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus anyaga és célja A tantárgy célja, hogy a hallgatók átfogó képet kapjanak az állam és az egyház kapcsolatának jogi és politikai kérdéseiről, mind a történeti előzmények, mind pedig a hatályos joganyag tekintetében. A tananyag az előadások anyagából, valamint a kapcsolódó szakirodalomból áll. A tananyag feldolgozása során az oktatói előadás mellett a hallgatók önállóan is végeznek elemzést szakirodalomból (tanulmányok, könyvek ismertetése), valamint eredeti levéltári dokumentumokból. A tantárgy az állam és az egyház kapcsolatát, valamint a lelkiismereti és vallásszabadság alapjogát meghatározó állami jogszabályok (nemzetközi jogi normák, alkotmánybírói határozatok, stb.) vizsgálatát öleli fel. A tananyag jogtörténeti, közjogelméleti, alkotmányjogi és politológiai kontextusban vázolja fel a kérdéskört.	
Témakörök 1. Az egyházjog fogalma, forrásai. Állami egyházjog, felekezeti egyházjog. Alapfogalmak. 2. A lelkiismereti és vallásszabadság alapjoga, fogalmi elemei, története.	

3. Az alapjog egyéni és kollektív oldala. A vallásszabadság az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatában.
4. Az állam és az egyház kapcsolatának lehetséges modelljei. Összefonódás, együttműködés, elválásztás. Elkötelezett állam, semleges állam.
5. Az állam és az egyházak jogi kapcsolatainak egyetemes és magyar történeti áttekintése.
6. Az állam és a vallási közösségek kapcsolatának hatályos szabályozása Magyarországon.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom

- Köbel Szilvia (szerk.): *Az állami és a felekezeti egyházjog alapjai*, Patrocinium Kiadó, Budapest, 2019. ISBN 9789634132752
- Köbel Szilvia: *„Oszd meg és uralkodj!” A pártállam és az egyházak*, Rejtjel Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 9789637255106

Ajánlott irodalom

- Halmai Gábor-Tóth Gábor Attila (szerk.): *Emberi jogok*, Osiris Tankönyvek, Osiris Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 9633893046
- Balogh Margit-Gergely Jenő: *Állam, egyházak, vallásgyakorlás Magyarországon, 1790-2005 I.-II.*, História – MTA Történettudományi Intézete, Budapest, 2005. ISBN 9638312998
- Schanda Balázs: *Állami egyházjog*, Szent István Társulat, Budapest, 2012. ISBN 9789633618868

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása (magában foglalja)

- A kereszténység alaptanításainak ismerete, a kurzus esetében különös tekintettel az állam, egyház, lelkiismereti szabadság témaköreire.
- A témához kapcsolódó alapvető források és szakirodalom ismerete.

b) képességei

- Képes a teológia tudományának alapszintű művelésére, illetve a felmerülő gyakorlati problémák megoldásában való közreműködésre.
- Képes a szakterületéhez tartozó szakirodalom feltárására, értelmezésére és önálló feldolgozására.
- Képes arra, hogy a tanult ismereteket kreatívan alkalmazza és továbbfejlessze váratlan teológiai kihívások esetében.
- Képes arra, hogy akár élőszóban, akár írásban összefoglalja saját álláspontját, tudományos igénnyel érveljen mellette, vagy dialógusban, vitában vegyen részt.
- Képes az eltérő vallási-ideológiai meggyőződésű emberek felfogásának tiszteletben tartására.
- Képes tudása és képességei önálló fejlesztésére.

c) attitűdje

- Személyisége nyitott, előítélet-mentes, készséges a segítségnyújtásra és az együttműködésre.
- Meghallgatja, mérlegeli mások álláspontját, tiszteletben tartja az övétől eltérő vallási, lelkiismereti meggyőződést,
- tiszteletben tartja az emberi jogokat és az egyenlő emberi méltóságot.
- Kritikai észrevételeit és saját álláspontját a retorika szabályait követve, indulat nélkül fogalmazza meg és képviseli.

d) autonómiája és felelőssége

- Rendelkezik egyéni felelősségtudattal, álláspontját körültekintően alakítja ki, hogy az másokat emberi méltóságukban ne sértsen,
- elutasít, nem alkalmaz érzelmi, vagy ideológiai jellegű manipulációt.
- Rendelkezik közösségi felelősségtudattal, óvja és ápolja emberi környezetét.
- Felelősséget vállal a környezetében tapasztalható kulturális-vallási feszültségek, vagy intolerancia helyes kezelését illetően.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Köbel Szilvia habilitált főiskolai docens**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **nincs**